

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer mr. L.F. Asscher
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
02 september 2014

Onderwerp
Advies regeldruk door
inkomenskoppelingen
en inkomensdrempels

Uw kenmerk

Ons kenmerk
JtH/RvZ/MK/PO/2014/
087

Bijlage(n)
2

Geachte heer Asscher,

Nederland kent een groot aantal overheidsregelingen die burgers inkomensondersteuning bieden of hun arbeidsparticipatie financieel bevorderen. Er zijn daarnaast ook regelingen die voorzien in een financiële tegemoetkoming voor specifieke kosten, zoals in geval van ziekte of een handicap. Kenmerkend voor al deze regelingen is de koppeling die daarin met het inkomen van de aanvrager of de gerechtigde wordt gelegd. Vaak zijn zowel de toekenning als de precieze omvang van de tegemoetkoming afhankelijk van de hoogte van het inkomen. Bekende voorbeelden zijn de toeslagen van de Belastingdienst en de uitkeringen en vergoedingen die UWV en SvB verstrekken. Dit type regelingen bestaat op Rijksniveau en op lokaal niveau. Voorbeelden hiervan zijn de bijzondere bijstand en de specifieke ondersteuning in de vorm van de "Ooievaarspas" van de gemeente Den Haag. Een op inkomensondersteuning aangewezen burger krijgt in de praktijk met veel van deze regelingen en uitvoerende instanties te maken. Hij moet daarin zijn weg proberen te vinden.

Met deze brief willen wij een aantal handreikingen doen om de regeldruk substantieel te verminderen voor mensen die aanspraak maken of kunnen maken op inkomensondersteuning en participatiebevordering. De wenselijkheid van inkomensondersteuning en participatiebevordering staat in dit advies niet ter discussie. De veelheid, diversiteit en complexiteit van de regelingen echter wel. Zij leiden tot ongewenste en vaak niet-beoogde gevolgen voor zowel burgers als uitvoerenden. Zij maken het moeilijk, zo niet onmogelijk om zicht te krijgen op alle mogelijke rechten en aanspraken. Dat de betrokkene daarbij ook nog te maken krijgt met verschillende uitvoeringsorganisaties, maakt het er niet eenvoudiger op. Om een beeld te geven van de regeldruk waarmee een alleenstaande oudere, een gezin met kinderen en een alleenstaande ouder te maken krijgt bij inkomensondersteunende regelingen, zijn in een bijlage drie praktijkvoorbeelden opgenomen (bijlage 1).

Contact

Wijnhaven 26
2511 GA Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
F (070) 310 86 79

www.actal.nl
info@actal.nl

De veelheid, diversiteit en complexiteit van de regelingen leiden tot ongewenste neveneffecten, zoals non-gebruik (ten onrechte niet gebruiken), misbruik (ten onrechte wel gebruiken) en een verhoogd risico op fouten in de uitvoering. Deze risico's zijn eerder benoemd in het rapport van de Commissie Inkomensbelasting en toeslagen.¹ Bovendien maken de frequente wijzigingen in de regelingen het extra moeilijk om een goed zicht op de regelingen te krijgen én te houden. Tijdens ons onderzoek bleek dat de vele wijzigingen inmiddels tot een situatie hebben geleid waarin ook beleidsmakers en uitvoerders zélf het spoor bijster raken. Het lukt ook hen niet meer om alle mogelijkheden en effecten correct in beeld te krijgen. De onduidelijkheid over de gevolgen van een inkomensafhankelijke zorgpremie is hiervan een voorbeeld.

De verklaring voor de complexiteit van de regelingen komt in belangrijke mate door de wijze waarop aanspraken en tegemoetkomingen zijn gekoppeld aan iemand's inkomen en vermogen. Wij hebben over deze complexiteit verschillende signalen van burgers en hulpverleners ontvangen. Vrijwel alle signalen schetsen het beeld van mensen die als gevolg van doorwerking van opgetreden fouten in ernstige financiële problemen zijn gekomen. Dit is het gevolg van de verwevenheid tussen de diverse inkomensregelingen. Een hogere vergoeding of ondersteuning op basis van de ene regeling heeft gevolgen voor de hoogte van de vergoeding of ondersteuning uit hoofde van een andere regeling. Zo leidt een hogere financiële tegemoetkoming enerzijds tot bijvoorbeeld minder huurtoeslag, maar geeft anderzijds meer ruimte voor beslaglegging op het inkomen. Op zich is doorwerking niet onlogisch vanuit de gedachte dat inkomensondersteuning in die mate moet worden gegeven waarin er ook behoefte aan is. Binnen het huidige complexe systeem met al zijn onderlinge verwevenheden resulteert dit wel in grote onduidelijkheid en onzekerheid bij mensen over hun financiële aanspraken.

Wij hebben in deze signalen aanleiding gezien om een onderzoek naar deze specifieke vorm van regeldruk in te stellen. Anders dan bij eerder uitgevoerde onderzoeken² hebben wij de inkomenskoppelingen vanuit het perspectief van de burger onderzocht. Waar heeft hij last van? Welke belemmeringen ervaart hij? En leiden al deze lasten en belemmeringen er toe, dat doelen van de regelingen (inkomensondersteuning en participatie) niet of onvoldoende worden bereikt? Het onderzoek heeft geresulteerd in een rapport, dat als bijlage bij dit advies is gevoegd (bijlage 2).³

Wij stellen u graag in kennis van onze aanbevelingen, zodat zij kunnen worden betrokken bij toekomstige vereenvoudigingen van het stelsel van belastingen, toeslagen en andere

¹ Rapport van de Commissie Inkomensbelasting en toeslagen (Commissie van Dijkhuizen) "Naar een activerender belastingstelsel", juni 2013.

² Zie o.a. het Rapport van de Commissie Inkomensbelasting en toeslagen (Commissie van Dijkhuizen) "Naar een activerender belastingstelsel", juni 2013, en het interview met Staatssecretaris Wiebes van Financiën in NRC 12 juli 2014.

³ Rapport Deloitte "Onderzoek naar regeldruk als gevolg van koppeling van regelingen aan inkomen van de burger, Deloitte, juni 2014.

inkomensregelingen. Allereerst besteden wij kort aandacht aan de bevindingen uit het onderzoek.

Bevindingen

De belangrijkste bevinding is dat de complexiteit niet alleen de uitvoering raakt, zoals in recente publicaties aan de orde is geweest, maar vooral ook mensen die op dit soort regelingen zijn aangewezen. Het laat zien dat het hen ten enenmale ontbreekt aan zicht op en overzicht van de wettelijke mogelijkheden. Dit ondanks de pogingen die de overheid in het werk stelt om hen goed te informeren. De regelingen zijn te complex om ze aan betrokkenen duidelijk te maken. Burgers nemen vaak niet meer de moeite om zich erin te verdiepen, omdat dat toch niet lukt. Zonder deskundige hulp en ondersteuning lukt het hen niet om de inkomensondersteuning voor elkaar te krijgen. Deze uitkomst is zorgwekkend, omdat de ondersteuningsregelingen juist bedoeld zijn voor kwetsbare mensen, met vaak een laag opleidingsniveau en een beperkt sociaal netwerk. Door hun onbekendheid met en onbegrip van de mogelijkheden, dreigen zij de juist voor hen bedoelde ondersteuning mis te lopen.

Onderzoek naar de veelheid, diversiteit en complexiteit van de regelingen is alleen mogelijk als de interactie – en soms interferentie – tussen de regelingen aan bod komt. Om zicht op de praktijk en de ervaren regeldruk te krijgen is in het onderzoek met drie cases gewerkt: een alleenstaande oudere, een gezin met kinderen met een beperking en een alleenstaande ouder met schulden. Alleen al deze praktijkcases brengen in totaal 27 verschillende relevante regelingen in beeld. In elk van de drie cases heeft de betrokkene met gemiddeld 13 koppelingen en 7 verschillende inkomensdefinities te maken. Zo moet hij onderscheid maken tussen inkomensbegrippen als verzamelinkomen, toetsinkomen, besteedbaar inkomen en netto-inkomen. Met name de regeldruk bij belastingkortingen, uitkeringen en kwijtscheldingsregelingen scoort hoog. De regeldruk neemt toe naarmate iemand met meer koppelingen en meer uitvoeringsinstellingen te maken heeft. Verschillen in uitbetalingsmomenten en doorlooptijden van de aanvragen versterken het gevoel van regeldruk.

De top drie van door de betrokken burgers ervaren regeldruk is:

1. de vindbaarheid en begrijpelijkheid van de informatie;
2. de complexiteit van de inkomens- en vermogenskoppeling;
3. de tijdsbesteding die nodig is om de financiële ondersteuning te verkrijgen.

Op basis van het onderzoek doen wij de volgende aanbevelingen.

Verminder het aantal regelingen en kom tot één inkomens- en vermogensbegrip voor alle regelingen

Het onderzoek laat zien dat het aantal regelingen én de complexiteit substantieel minder moeten worden om de regeldruk voor burgers merkbaar te verminderen. Het schrappen van een enkele regeling volstaat niet om hen weer het overzicht en het gevoel van grip te geven. Maar regeldruk is niet de enige reden voor actie. Reductie van aantal en complexiteit dringt ook

het geconstateerde non-gebruik, fraude en misbruik terug. Het vermindert bovendien de kans op fouten in de uitvoering.⁴

Minder regeldruk voor burgers is dus allereerst gediend met aanzienlijk minder regelingen. Daarnaast moet er één uniform inkomens- en vermogensbegrip komen, dat voor alle regelingen gaat gelden. Een dergelijke harmonisatie zorgt ook voor vereenvoudiging in de uitvoering en de gegevensuitwisseling tussen uitvoeringsinstanties.

Uniformering betekent noodzakelijkwijs dat uit de veelheid van bestaande begrippen een keuze moet worden gemaakt. Vanuit het perspectief van de betreffende burger is daarbij een aantal uitgangspunten van belang:

- het inkomens- en vermogensbegrip moet zo veel mogelijk aansluiten bij wat mensen als inkomen en vermogen ervaren (herkenbaarheid);
- het begrip moet toepasbaar zijn bij alle vormen van arbeid (loondienst en zelfstandige), maar ook in uitkeringssituaties (toepasbaarheid);
- het begrip moet extra informatie-uitvraag bij burgers of hun werkgevers over inkomen en vermogen overbodig maken, wanneer een beroep op de regeling wordt gedaan (noodzakelijkheid);
- het begrip moet ambtshalve toekenning en toepassing van regelingen zo veel mogelijk faciliteren (uitvoerbaarheid).

Het inkomensbegrip dat naar onze mening het beste aansluit bij deze uitgangspunten, is het fiscale verzamelinkomen. Dit inkomen kan als uitgangspunt dienen bij de uniformering van de begrippen. Het voordeel is dat dit inkomensbegrip nu al bepalend is voor de verschuldigde (inkomstenbelasting)belasting en de toeslagen. Voor alle burgers beschikt de Belastingdienst via de loon- en inkomstenbelasting over deze gegevens. Hierdoor gaat een ambtshalve toepassing of aanvraag met vooringevulde formulieren in toenemende mate mogelijk worden. Het begrip is toepasbaar voor zowel werknemer als zelfstandige, en het kan ook in uitkeringssituaties toepassing krijgen. Het houdt ook rekening met het naast elkaar bestaan van verschillende inkomensbronnen.

Ter harmonisatie van het vermogensbegrip kan worden aangesloten bij de definitie van het vermogen van box 3 voor de belastingheffing. Dit vermogensbegrip heeft eveneens het voordeel dat van elke burger de informatie al bij de Belastingdienst beschikbaar is.

⁴ Rapport van de Commissie Inkomensbelasting en toeslagen (Commissie van Dijkhuizen) "Naar een activerender belastingstelsel", juni 2013.

Wij adviseren het inkomens- en vermogensbegrip van alle financiële en inkomensondersteunende regelingen te uniformeren.

Wij adviseren bij de harmonisatie en vereenvoudiging het fiscale verzamelinkomen van de burger en het fiscale vermogen van box 3 als uitgangspunt te nemen.

Wij adviseren om – samen met de VNG – te bevorderen dat ook in lokale regelingen beide begrippen toepassing vinden.

Harmoniseer de inkomens- en vermogenskoppeling in *alle* regelingen

De afgelopen jaren zijn er initiatieven geweest om inkomensondersteunende en andere financiële regelingen te harmoniseren. Vaak ging het hierbij om slechts enkele regelingen. Een recent voorbeeld is de harmonisatie van 11 kindregelingen⁵, die in aantal zijn teruggebracht naar 4 regelingen. Het onderzoek laat zien dat desondanks de ervaren regeldruk hoog blijft. De oorzaak hiervan is simpel: zelfs na harmonisatie resteren gewoonweg nog veel regelingen, die tegelijk (in de koppeling) ook nog zeer verschillend zijn. Willen we bereiken dat de regeldruk echt omlaag gaat, dan moeten in *alle* regelingen de inkomens- en vermogenskoppelingen worden geharmoniseerd. Dus niet alleen op Rijksniveau harmoniseren, maar ook op lokaal niveau. Wij kunnen het ons echter wel voorstellen dat vanuit uitvoeringsperspectief – beheersbaarheid van de overgang – eerst wordt gestart met een harmonisatie op Rijksniveau. Daarop moet echter wel de harmonisatie op lokaal niveau volgen om voor burgers daadwerkelijk de lagere regeldruk te realiseren.

Wij adviseren de uniformering en harmonisatie van het inkomens- en vermogensbegrip in alle regelingen door te voeren.

Gebruik één herkenbaar betaalmoment

Een belangrijk aspect in de regeldruk die mensen ervaren bij gebruik van inkomensregelingen, is het gevoel geen grip te hebben. Dit gevoel wordt bij toepassing van de regelingen versterkt door verschillen in betaaldata. Hierdoor verliezen mensen het overzicht over hun financiële mogelijkheden. Het maakt het hen uiterst moeilijk om aan financiële planning te doen. En dat verhoogt de kans dat zij ook op andere inkomensafhankelijke regelingen een beroep moeten doen, zoals schuldsanering en kwijtschelding. Eén logisch en voor burgers herkenbaar betaalmoment is het gebruikelijke moment van uitbetalen van salarissen en uitkeringen: aan het einde van de kalendermaand.

Wij adviseren de betaaldata van toeslagen en financiële tegemoetkomingen vast te stellen op het reguliere betaalmoment van salarissen en uitkeringen: aan einde van de kalendermaand.

Geef duidelijkheid en zekerheid over aanpassing en afbouw van regelingen

Wij onderkennen dat harmonisatie van inkomens- en vermogensbegrippen onvermijdelijk leidt tot (financiële) effecten voor mensen die van de regelingen gebruikmaken. Deze effecten moeten zo beperkt mogelijk blijven om het draagvlak voor de verandering en vereenvoudiging

⁵ Wet hervorming kindregelingen, Stb. 2014, nr. 227

niet te verliezen. Er zijn maatregelen te treffen om deze financiële effecten te beperken en te beheersen⁶ en om het draagvlak onder burgers te behouden. Deze maatregelen beperken tegelijkertijd mogelijke extra regeldruk in de overgangsfase.

Een onmiddellijke overgang van de oude naar de nieuwe situatie zonder aanvullende maatregelen, bijvoorbeeld een – financiële – overgangperiode, heeft voor burgers forse gevolgen. Niet ondenkbeeldig is dat alleen al de aankondiging van de plannen onzekerheid en angst onder de betrokkenen aanwakkert. Deze risico's kunnen op ten minste drie manieren worden voorkomen en beperkt. De eerste manier is om de hoogte van het totaal aan huidige vergoedingen en tegemoetkomingen op het moment van overgang te bevriezen. Heeft iemand na harmonisatie (overgang) recht op een lager bedrag aan inkomensondersteuning, dan kan het verschil tussen het oude bedrag en het nieuwe bedrag als aanvulling (suppletie) worden uitbetaald (als de persoon in kwestie aan de overige voorwaarden voor verstrekking blijft voldoen). Deze aanvulling kan zo nodig geleidelijk worden afgebouwd. Een tweede optie is om uitsluitend groei in inkomen en vermogen effect te laten hebben op de omvang en hoogte van deze aanvulling. Mocht een geleidelijke ingroei niet gewenst worden geacht, dan is – eenmalige – afkoop van aanspraken op vergoeding een derde alternatief.

Wij adviseren alle inkomensregelingen op uniforme wijze aan te passen en – zo nodig – ook de aanvullingen daarop op uniforme wijze af te bouwen.

Wij adviseren om de ervaren regeldruk beperkt te houden door een geleidelijke ingroei in de nieuwe situatie met behulp van een aanvulling of een afkoop.

Beperk het aantal uitvoeringsorganisaties

De adviezen, zoals hiervoor weergegeven, richten zich vooral op de inhoud van de regelingen: harmoniseer de inkomens- en vermogensbegrippen, de wijze van koppelen en de betaaldata. Dat is stap 1 op weg naar een merkbare vermindering van regeldruk voor de burger. Wijziging van de inhoud van de regelingen schept tegelijk de condities om het aantal regelingen sterk terug te brengen. Dat is stap 2. Met deze stap komt ook stap 3 in beeld: de beperking van het aantal uitvoeringsorganisaties. Minder regelingen en uniformiteit maken uitvoering door één, of een zeer beperkt aantal uitvoeringsinstanties mogelijk. Ook hier zijn mensen mee gediend. Hun zoektocht naar het juiste loket is daarmee verleden tijd. Dossieroverdrachten zijn niet meer nodig, terwijl ook de doublures in intake(gesprekken) niet meer hoeven voor te komen. Dit scheelt tijd en neemt veel ergernis bij hen weg.

Wij adviseren na harmonisatie en reductie van de regelingen ook het aantal uitvoeringsorganisaties te beperken.

Hanteer een persoonlijke benadering in de informatievoorziening

Het zetten van alle stappen vergt zeker enige jaren. Zolang niet alle stappen zijn gezet blijft de informatievoorziening aan burgers rondom de inkomensondersteuning speciale aandacht vragen. Ondanks de talloze websites, folders, brochures en andere informatiedragers die er al

⁶ Rapport van de Commissie Inkomensbelasting en toeslagen (Commissie van Dijkhuizen) "Naar een activerender belastingstelsel", juni 2013.

zijn, slagen mensen er maar niet in het noodzakelijke inzicht en overzicht te krijgen. Zij zijn daardoor gewoonweg niet in staat om zelfstandig tot aanvragen van inkomensondersteuning te komen. Omdat de vereenvoudiging niet van de ene op de andere dag gerealiseerd kan worden, is in de overgangsfase een individuele en persoonsgerichte benadering noodzakelijk bij de informatievoorziening. Nodig is dat mensen gericht persoonlijke hulp en deskundigheid krijgen. Dit om hen zicht te bieden op hun mogelijkheden en om hen te helpen bij het doen van een beroep op de regelingen.

Daarvoor is een aantal zaken nodig. Allereerst moet in de bestaande persoonlijke contacten van de overheid met de burger de inkomensondersteuning een vast en telkens terugkerend onderwerp worden. Dat kan bijvoorbeeld in de 'keukentafelgesprekken' gebeuren die gemeenten met zorgbehoevende mensen voeren. Dat kan echter ook in de huidige contactmomenten met mensen over specifieke ondersteuningsregelingen, bijvoorbeeld bij de aanvraag van WW of bijstand. In al deze contacten moeten ook de andere ondersteuningsregelingen aan bod komen. Om de persoonsgerichte benadering sluitend te laten zijn zou iedere burger die aanspraak maakt of kan maken op inkomensondersteuning, moeten beschikken over een eigen – persoonlijke – contactpersoon bij de overheid, waarbij zij terecht kunnen met vragen over de eigen inkomenssituatie en de eventueel mogelijke ondersteuningsmaatregelen. De effectiviteit van dit contact kan worden vergroot met de beschikbaarheid van een portal waarin alle benodigde inkomensinformatie en persoonsinformatie⁷ is opgenomen. Dit maakt het mogelijk om direct tijdens het contact aanvragen voor ondersteuning te effectueren. Non-gebruik en misbruik kunnen zo worden teruggedrongen. Het aantal fouten neemt af en zo ook de eventueel noodzakelijke terugvorderingsacties. Vanzelfsprekend moeten in het persoonlijk contact alle regelingen, dus ongeacht de uitvoerende organisatie, aan bod komen en dus niet alleen de regelingen van de organisatie waaraan de contactpersoon is verbonden. Zo nodig moeten uitvoeringsorganisaties elkaar aanvraag- en beslisbevoegdheden mandateren.

Wij adviseren in de overgangsfase een persoonlijke benadering te hanteren bij de informatievoorziening in combinatie met een portal waarin alle inkomensinformatie en persoonsinformatie is opgenomen.

Tot slot

Wij onderkennen dat de aanbevelingen van dit advies zeer verstrekkend zijn, voor burgers en voor de overheid. Niet alles kan tegelijkertijd, daarom hebben wij ook de stappen vermeld die volgordeijk kunnen worden gezet om tot een optimaal resultaat te komen. De maatregelen zijn zeer ingrijpend en niet alle binnen enkele jaren te effectueren. Maar ze moeten wel worden gezet om mensen weer in staat te stellen zelfstandig inkomensondersteuning aan te vragen en ze het gevoel van grip terug te geven. Een minder ingrijpend alternatief is helaas niet voorhanden. Het stelsel van inkomensondersteunende en andere financiële regelingen is in de loop der jaren gewoonweg té complex geworden. De regelingen hangen te zeer met elkaar samen om door middel van kleine veranderingen een betekenisvolle vermindering van de

⁷ Zie ook het rapport van de Commissie van Dijkhuizen.

ervaren regeldruk te verwezenlijken. Het stelsel is gevangen in zijn eigen complexiteit. Als gevolg hiervan is zelfs het vereenvoudigen complex geworden.

Wij hopen u met onze adviezen een aantal handreikingen te hebben gedaan om de nodige acties in gang te zetten. Een gelijklopende brief hebben wij gezonden aan de staatssecretaris van Financiën. Een afschrift van deze brief hebben wij bovendien aan de voorzitter van de VNG gezonden, omdat voor reductie van regeldruk ook aanpassing van lokale regelingen nodig is.

Vanzelfsprekend zijn wij bereid u bij de uitwerking van plannen tot vereenvoudiging van het stelsel van nader advies te voorzien.

Uw reactie op dit advies zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

w.g.

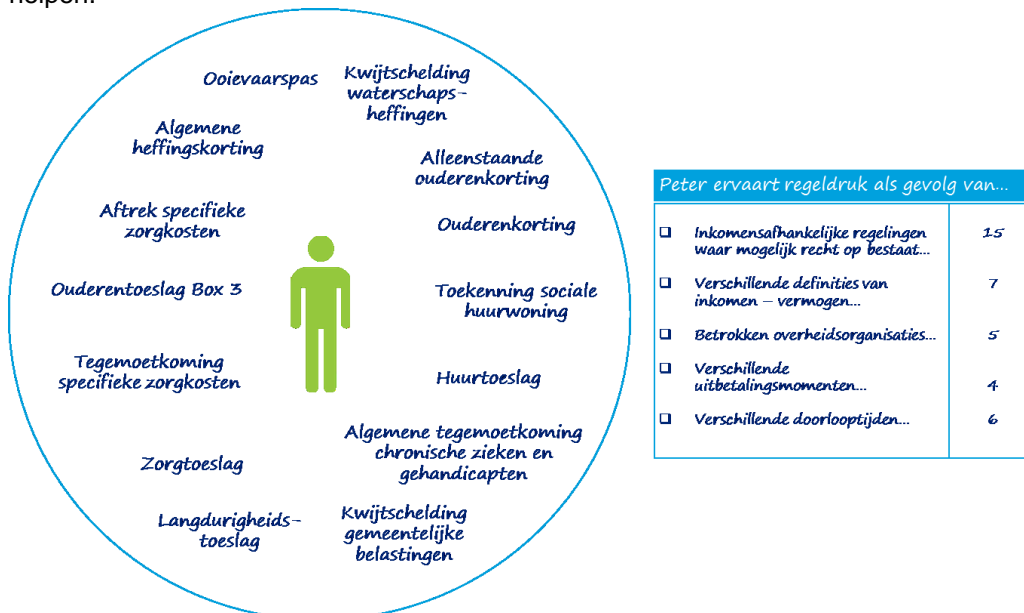
J. ten Hoopen
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

Bijlage 1. Praktijkvoorbeelden regeldruk door inkomenskoppelingen

Casus: Alleenstaande oudere

Peter is 67 jaar en gaat vanuit de VUT met pensioen. Twee jaar geleden is zijn vrouw overleden; hij woont nu alleen in een huurhuis in Den Haag. De huur bedraagt 460 euro per maand. Peter heeft altijd in de bouw gewerkt, een beroep dat niet zonder risico's is. Een aantal jaren geleden heeft hij een ongeluk gehad, waardoor hij nu enige fysieke beperkingen heeft. Hij loopt moeilijk en heeft permanent last van zijn rug. Hierdoor moet hij voor de voorziening in zijn levensonderhoud, mobiliteit, ontspanning en contacten een beroep doen op Rijks- en lokale regelingen. Vanwege de hoge zorgkosten, heeft hij een uitgebreide zorgverzekering. Dit kost hem maandelijks 200 euro. Zijn totaalinkomen bedraagt 110% van bijstandsniveau. Peter heeft één zoon, maar die woont in het buitenland en is daarom niet in de gelegenheid om hem te helpen.

Casus: Gezin met twee kinderen

Kees en Marieke zijn getrouwd en hebben twee kinderen. Kees is kostwinner (minimumloon), hij werkt als loodgieter. Marieke heeft een bijbaantje, waarmee ze 5.000 euro per jaar verdient. Hun kinderen zijn 9 en 11 jaar oud en hebben beiden een spierziekte waardoor ze fysiek zwak zijn. Ze worden daarom van en naar school gebracht en hebben ondersteuning in het onderwijs. De familie woont in een koophuis; de maandelijkse hypotheeklasten bedragen 520 euro. De familie heeft een eigen vermogen van 13.500 euro (spaargeld). Vanwege de hoge zorglasten, is de familie goed verzekerd. De kinderen zijn voor de basisverzekering gratis meeverzekerd met de ouders. Gezamenlijk bedraagt de maandelijkse premie 350 euro.

Kees en Marijke ervaren regeldruk als gevolg van...	
☐ Inkomensafhankelijke regelingen waar mogelijk recht op bestaat...	14
☐ Verschillende definities van inkomen – vermogen...	4
☐ Betrokken overheidsorganisaties...	3
☐ Verschillende uitbetalingsmomenten...	4
☐ Verschillende doorlooptijden...	3

Casus: Alleenstaande ouder met kind

Sanne is een vrouw van 21 jaar, alleenstaand. Vorig jaar heeft ze een kind gekregen. Ze had van tevoren niet beseft hoeveel kosten dit met zich zou brengen en heeft bij haar uitgaven niet goed opgelet. Daarnaast is ze in de afgelopen twee jaar regelmatig gaan pokeren in het nabijgelegen casino. Hiermee heeft ze veel geld verloren. Sanne heeft door dit alles een schuld van 21.000 euro en krijgt hierdoor te maken met beslagleggingen en een sanering van de schulden. Ze ontvangt een bijstandsuitkering. Haar dochtertje is gezond.

Sanne ervaart regeldruk als gevolg van...	
☐ Inkomensafhankelijke regelingen waar mogelijk recht op bestaat...	13
☐ Verschillende definities van inkomen – vermogen...	7
☐ Betrokken overheidsorganisaties...	4
☐ Verschillende uitbetalingsmomenten...	4
☐ Verschillende doorlooptijden...	8